3

IOANNIS PETRI FRANK

MED. CLINIC. PROF. P. O. &c.

ORATIO ACADEMICA

DE

VESICA URINALI EX VICINIA MORBOSA AEGROTANTE.

Die XXIX. Aprilis MDCCLXXXVI. recitata.

ORATIO ACADEMICA

De Vesica urinali ob viciniam morbosam aegrotante.

QUemadmodum in quavis Societate degentibus, magna vitae in eo posita est felicitas, PATRES *Sapientissimi*, & AUDITORES *Honoratissimi*, ut probo quivis atque pacifico *vicino* gaudeat, amicoque eiusdem utatur consortio: talis certe & singulorum homini concessorum viscerum conditio mihi videtur, quae, si in aliorum posita sint vicinia, quorum substantia ignem semel suscepit; eodem facile, & inopinanter incendio deflagrant.

Dignam hinc semper experto Medico credidi Materiam, *morborum*, *qui ex vicinia morbosa oriuntur*, perscrutationem, neque pars haec Medicinae, attentione nostra certe dignissima, mihi satis adhucdum videtur exculta. Ast vero cum, ob plurimos alios labores, mihi & in hos descendere, data non sit potentia: aliquot saltem *de vesica urinali ob*

viciniam morbosam aegrotante fragmenta, hac occasione collaturus sum, qua Viris iuvenibus Lauream Medicinalem imponendi pergratum — eoque gratius certe officium in me, pro prima vice, nunc hoc in loco suscipio: quod uterque ex illis, eiusdem Patriae fontes medicinales hauserit, quibus & ego quondam enutritus sum; quodque in hac ipsa nostra Academia, *Germanis* quoque, ob'Vos ipsos, PATRES *Sapientissimi*, quos nunc alloquor, celebratissima, se tales ambo praestiterint, ut mihi, dum in *Italia* scientiae suae specimen publicum illis edendum esset, non certe fuerit coram aequissimis iudicibus erubescendum.

Sed nova gaudii honorisque in me redundat ratio Auditores! ipse enim ego, quem ante paucos annos REX MAGNAE BRITANNIAE POTENTISSIMUS, *Georgiam Augustam*, pro docenda ibidem praxi medica, vocari clementissime dignatus erat, ut *primus* essem, qui, *Catholicae* fidei addictus, Cathedram in hac magni nominis Academia, ascenderem, & Tolerantiae, & Aequitatis Regiae testem agerem publicum, — nunc demum & SUMMI IMPERATORIS gratia, me in hanc honorificam Sedem collocatum, atque de novo, *Tolerantiae* etiam *Imperatoriae* instrumentum fieri video, qua Virum iuvenem,

Protestantium religioni adstrictum, fraterno animo amplectar, Doctorum Universitatis nostrae Regiae Albo inscribam, & sic partem honoris *Georgiae* meae dilectae publice reddam, quem publice in me tam benigne contulerat. Hi fructus sunt, PATRES *Sapientissimi*, divinae illius *Tolerantiae*, cuius *Pater* est, *Quem* nos tot aliis adhuc titulis *Patrem* vocamus, & in quo gloriamur omnes, IOSEPHUS II. IMPERATOR AUGUSTUS. Sub *huius* Regno, iam ante complures annos (*a*), in hoc ipso Archigymnasio, non obstante Religione aliena, Laurea Medica solemniter ornatus est *Ferdinandus Quex ex Cassonay*, *Bernensis*; atque ante quinque hos annos, hanc ipsam Cathedram conscendit celeberrimus TISSOT, Praedecessor meus, *Protestanti* quoque *Ecclesiae* adscriptus: ita ut, quod priora vix credidissent saecula, ipsa, sub tali IMPERATORE, prima tolerantiae Exempla, convulso interim, & frendente in tenebris fanatismo, dederit *Italia*.

Sed quo non mea me gratitudinis, ob tanta in genus humanum beneficia, sensatio abripit! — ad ea pergam, quae vobis de

A 3

(*a*) *Die* 16. *Martii* 1775.

Veſicae morbo ex vicinia morboſa oriundo, promiſeram, eaque brevi ſermone nunc abſolvam.

Viſcera in pelvi humana ſita, feminae tria ſunt, viro, ut aiunt, non niſi duo: veſica urinalis & inteſtinum rectum, inter quae, medium gerit mulier uterum, generis humani commune domicilium: cuius tamen vices in viris, non certe minores, agunt veſiculae duae, ſpermati prolifico tum ſuſcipiendo, tum fovendo, a natura providiſſime adaptatae. Tam vaſis & membranis, quam fibris muſcularibus, arctiſſime inter ſe cohaerent haec organa; neque ſane mirum videbitur, ſi, aegrotante uno, & alia mox in conſenſum rapiantur homini infenſiſſimum. Maiora omnino mulierem hic exſpectant pericula: cum uterus, praecipue gravidus, cum partûs tot aliae ſequelae, tum veſicam cum urethra, tum inteſtinum rectum, non raro gravi morbo, licet ſecundario, afficere ſoleant. Sed & virorum ſors his incommodis vacua certe non eſt, atque haec ulterius docebunt tria, quae nunc afferam, exempla: a quorum commemoratione utilitatem in meliori horum affectuum cognitione aliquam futuram eſſe confido.

Pharmacopola Bruchſalienſis, 50. circiter annorum [N. Eichhaendler), a longo iam

tempore haemorrhoidum fluxu vexatus, atque, hoc ipso minus recte succedente, magnis saepe cruciatibus ad rectum intestinum obnoxius, quos, immanes licet, patienti animo perferre solebat, post longa huius naturae incommoda, alvum sibi liquidiorem fieri urinamque penitus supprimi, persenserat. Atque haec quoque symptomata vir morosus & in se ipsum perdurus, silens pertulerat: donec lecto continuo affixus, viribus exhaustus, habitumque summe cacheticum praeseferens, sero nimis opem a me efflagitare cogitaverit [1780.] febris aderat hectica, abdomen tumidum, pedes turgebant, & nolenti effluebat per alvum sanies & *humor urinam redolens*, cum interim saepe per quindecim dies & ultra, nec guttula urinae per urethram redderetur. Non raro vero per ipsam virgam *flatus* foetidissimi aliquo cum impetu erumpebant: per aliquot iterum dies sequebatur urina magni foetoris, perpauca, turbida; mox de novo supprimebatur per longum temporis intervallum, atque alvi repetito viam relegebat lotium, quod, pure remixtum, intolerabili foetore athmosphaeram replebat, ut nullus fere aegrotanti adstare amplius potuerit.

Sedem mali altiori intestini loco positam fuisse, vel ex eo clarum est, quod, adcu-

ratius inquirenti per digitum Chirurgo, mali vestigium nunquam pateret. Morbum hinc lethalem facile praevidens, optavi saltem, ut, post mortem certam, paulo adcuratius in caussas inquirere liceret; ast, dum, quo tempore ad Serenissimam Principem *Bado-Badensem*, cuius tunc quoque Archiatri vicibus fungebar, vocatus essem, decesserit Aeger: cum eodem spes utilissimae sectionis sepulta est.

Mox vero alius non adeo absimilis casus sese mihi obtulit in Viro Musices Magistro [D. Freibott] *Bruchsaliensi*, habitus valde scrophulosi & pinguis, aetatis 64. circiter annorum. Aegroto quidem Medicus ego vix adstiteram; sed urinam parcissimam, valdopere foetidam emissam, dein penitus suppressam fuisse ex alio intellexi: unde, praetumido ventre, sub summis doloribus extinctus est. Sectionem Cadaveris cum Chirurgiae Professore, Doctore *Wrabetz* institui, illaque mox obtulit insignes Mesenterii infarctus & carcinomaticos tumores, qui cum *Vesicae* fundo concreverant, eandemque ichore plane corrosivo & insigniter foetido adeo iam exeserant, ut largo ostio patens vesica urinalis, in ipsum pelvis cavum effuderit lotium, quod, cum Ichoris Carcinomatici magna copia commixtum, tam intolerabilem sub se-

ctione foetorem sparserat, ut sine animi instante deliquio, accuratiorem sectionem continuare non licuerit.

Licuit vero talem, anno elapso, in ipsa huius Archigymnasii *Schola Clinica*, coram Auditoribus meis, instituere; cuius historiam morbumque praegressum hic paucis enarrabo. Medicum assistentem constitueram D. Doctorem Aloysium *Bulliani*, atque ex huius, mihi, uti lex apud nos est, exhibito diario deprompt am hic symptomatum recensionem communicabo.

Sacerdos Venetus, *Victorius Delulmo*, septuaginta trium annorum, post iter susceptum, inassueta debilitate se correptum persensit & appetitu incessit prostrato. Successit respirandi difficultas, dolor ad hypochondrium dextrum, usque ad regionem umbilicalem huius lateris descendens. Hypochondrium quoque sinistrum, tumorem manibus offerebat: quibus symptomatis per binos menses vexatus, Scholam Clinicam petiit, cui tunc praeerat celeberrimus Collega, illustris Professor CARMINATI, atque inventus fuit, tum hepatis, tum lienis, tum ipsius quoque mesenterii tumore, ad infimam regionis hypogastricae sedem descendente, laborare. Ab his malis, ope *saponis acidi*, a parva primum

dosi, adusque tres dragmas in die, per binos & ultra menses, assumpti, curatus recessit.

Domum reversus, putrida febre gravissima, dein vero dysenteriae symptomatis correptus fuit, qua licet curata, remansit tamen diarrhoea, contra quam varia remedia ex classe adstringentium ab amicis porrecta sunt: ita ut diarrhoea supprimeretur quidem per aliquos saltem dies; mox vero iterum vi maiori erumperet alvi fluxus: ob quem de novo, pluriesque Nosocomium adivit variamque, sed insufficientem malo incurabili methodum est expertus.

Novum vero nunc exoriebatur symptoma. Decedebant iamiam per urethram, dum mingeret aegrotus, materiae crassae subcinerei coloris, foetidissimae, quin tamen abhinc dolor ullus produceretur aut pruritus. Die igitur 31. mensis Maii 1785., sese ad *Clinicam* nostram contulit, & sequentia nobis exhibuit symptomata.

Pulsus erat mollis, debilis, paulisper frequens; respiratio expedita, lingua pallescens, muco obducta, foetebat halitus, vox erat debilis, cutis sicca, abdomen molle, frequentesque deiectiones foetentes largiebatur, quae fluidae erant griseoque tinctae colore. Urina pauca excernebatur, sed multa materia grisei

coloris, foecibus descriptis persimili, eodem praedita foetore, referta.

Non dubitavi, mox diarrhoeam hucusque perpessam, pro *diarrhoea urinali* declarare, atque Auditoribus meis praedicere, ulcus insanabile ex intestino recto cum vesica urinali communicaturum. Dabantur interim quaedam remedia leniter evacuantia.

Die prima Iunii, pulsus erat elevatior, vix febrilis, lingua purior; foeces, sat copiosae, flavescebant; urina foecibus lotio dilutis persimilis.

Die secunda Iunii omnia eadem.

Die tertia. — Huc usque aegroto urina suppressa invenitur, sine ulla tamen ad pubem tensione animadversa. Dabatur tinctura corticis peruviani cum anima rhabarbari.

Die quarta. — Neque in hunc usque diem minxit aegrotus.

Die quinta. — Epota sic dicta limonada, aegrotus urinas denuo excrevit per urethram. Tunc Enema ex cortice peruviano a me praescribebatur, spe freto, hoc ipsum urinae vias ex parte lecturum esse. Sed fefellit experimentum, & urinae die sequenti prioribus correspondebant. Hinc iussi, ut butyrum in infuso chamomillae calido, diligenti conquassatione, solutum, ad aliquot uncias, intestino recto inii-

ceretur: credens, hoc ipſum, ſi veſicam intraret, facilius poſſe in urinis diſtingui.

Aſt vero die octava nullum butyri vel pinguedinis in urinis ſignum adparuit, neque, cum experimentum repeteretur, exſpectationi magis reſpondere vidimus. Hanc aquam coccineo colore praeditam, per ipſam urethram, veſicae iniici curans, exſpectavi, ut, ſi perforata eſſet, uti aſſerueram, veſica; ex hac, colorata per alvum deplueret urina. Aſt vero magna ex parte per ipſam urethram effluxit aqua coccinea.

Hac ipſa denique nocte haemorrhagiam ex inteſtino recto perpeſſus eſt aegrotus, magnamque ſanguinis nigri, congrumati copiam deperdidit. Abhinc debiliſſimus, pulſum exhibuit intermittentem, lentum, acceſſit denuo levis ad veſperam febricula, quin tamen reſpiratio redderetur difficilior: quidquod aegrotus ſe multo melius habere profiteretur. Dabantur remedia ex corticis peruviani extracto; aſt vero ſub noctem decimae diei, novâ per alvum ſuborta haemorrhagia, ſummo languore prehenſus, vitam cum morte citiſſime permutavit.

Sectio Cadaveris in Commilitonum praeſentia a me fuit inſtituta. Abdomen valde contractum & depletum erat. Apertis illius

integumentis, visa sunt, omentum adipe fere omni destitutum, intestina crassa ex livido virescentia & aere multo extensa. Mesenterium atque hepar nullum nobis exhibuerunt tumorem praeternaturalem. Ast vero adeps copiosus, flavus, inter ambas mesenterii laminas haerebat aequaliter dispersus. Intestinum *Ileon* in pelvis cavum, a sinistris, profunde descendebat & ex hoc demum, a dextris, ad coecum intestinum adscendebat. Intestinum *Colon*, postquam ad flexurae suae, quam Sigmoidaeam dicunt, & ad recti confinias pervenisset, invenimus subito in angustiam contractum, laminisque a peritonaeo natis constrictum, & quasi incarceratum. Mox continua erat a dextris & a parte posteriori, eiusdem intestini dilatatio, & haec in saccum quemdam abiit, pugni virilis fere magnitudinem habentem, subrotundum. Specillum ano immissum, facile ad hunc saccum perveniebat.

Dissectis laminis illis a peritonaeo praeternaturaliter natis & colon constringentibus, hoc, in parte contracta, mox magis potuerat dilatari..

Dissecta, in longum, vesica urinali, mox constitit, hanc, *foramine* pollicem lato, in circumferentia calloso, cum sacco illo intestini recti, aut potius adhuc, coli ipsius,

communicare, hoc scilicet cum posteriori vesicae urinalis pariete arctissime connato, & ope dicti foraminis cum ipsa vesica correspondente. Foculenta interim & subcruenta materies, liquida, foetidissima, in cavo vesicae inveniebatur.

Ex utroque vero, & posteriori vesicae latere, ureteres adscendebant, volumine suo naturali, ad minimum triplo maiores, lotio impleti pellucido, atque in morem intestini tenuis extensi. Sic ad renes ipsos dilatati ascendebant. Ren sinister extensus, non nisi pelvim fere renalem valde extensam referebat, substantia eius vasculari multum ubique extenuata. In dextro rene haec paulo minus obtinebant; ren autem succenturiatus, praemagnus observabatur. Suppurationis in renibus vestigia nulla.

Atque haec erant quae in hoc cadavere invenimus memoratu certe dignissima. Quodsi aliqua super his adnotandi, momentum aliquod mihi concedatis PATRES *Sapientissimi*, gratus eodem sum fruiturus.

Tum primus, tum secundus ex aegrotis, quorum historias allegavi, laborabat *diarrhoea urinali* ex lotio, de vesica perforata, in rectum intestinum saepissime depluente, illudque clysteris acrioris in mo-

dum, ad frequentissimas excretiones stimulante. Neque, si Auctores Medicinae practicae pervolvamus, desunt aliqua, quamvis sat rara sint, horrendi huius mali exempla. „ Secto, inquit SCHENKIUS, cadavere „ Petri de *Schandes*, re medica illustris, „ praeter lapides renum prodigiosos repentos, etiam in recto intestino, a regione „ colli vesicae, inventa est carnositas putris, „ quae sua putrilagine vesicam ita laceraverat, ut intestinorum excrementa, *ante* „ *obitum*, una cum urina redderet ad miraculum usque, & forsan antea non visam (*a*) ".

In *Transactionibus Philosophicis* exemplum vermis sive *Ascaridis Lumbricoidis* nisi polyposa potius materia fuerit, refertur a *Turnero*, quem puer sexdecim mensium per urethram excreverat (*b*), cuique vix alius ad vesicam aditus esse potuit, nisi, perforato intestino sibi hunc ipsum in vesicam urinalem paravisset. Uti recte quoque de aliis, tum ex *Valisnerio* atque *Alghisio*, tum ex *Boneto*, desumptis exemplis monuit illustris

---

(*a*) Observat. Medicinal. Lib. III. p. 431.
(*b*) N. 391. p. 410.

Morgagnus (*a*). Alibi exemplum suppressae ab excrementis urinae habetur, quae, per viam, a previa intestini recti gangraena, natam, ad visicae cavum proruperant (*b*).

Puero, qui intra septendecim dies, urinam non reddiderat, perpetua interim aderat diarrhoea (*c*). Apud *Pechlinum*, in Ischuria vera, per alvum urina decessit, quae odore suo & tenacitate se proderet (*d*). III. *Hallerus* ex *Groenveltio* exemplum aegroti refert, cui, cum, duodecimo die suppressae urinae, iam gravis lethargus ingrueret, urina multa cum levamine per alvum egesta est (*e*). Apud feminas, eiusmodi perforationum, tum intestini recti tum vaginae, tum urethrae, exempla non adeo quidem rara sunt, quam apud viros. Vos ipsi, Commilitones optimi, hoc eodem anno, in Clinica nostra vidistis mulierem, cui, ob abscessum venereum, foeces copiosae per genitalia excretae fuerunt. Simili & *Dodonaeus* exemplum confer-

---

(*a*) De Sed. & caus. Morb.Ep. 42. n. 6.
(*b*) Medical and philosophical commentaries Vol. II. P. II. p. 192. 193.
(*c*) Philos. Trans. n. 337.
(*d*) Obs. XI. L. I.
(*e*) Element. Physiol. §. II. p. 370.

vavit mulieris, quae, postquam diutino tempore purulenta foeditaque manifestissima exulcerati uteri signa per pudenda excrevisset, postremo & alvi excrementa per eundem locum demisit (*a*). Atque alia huius naturae exempla conservavit *Schenkius*.

Videmus ergo, Auditores, quantum singulorum viscerum intersit, sanam inhabitare corporis viciniam! — Ast quot non sunt caussae, quibus haec nocua redditur, sanissimisque alias partibus periculosa! Certe in primo, quem adduxi, aegroto, ex Haemorrhoidali intestini recti inflammatione neglecta, abscessus ortus fuit hanc partem cum ipsa vesica urinali perforans, ita ut & intestinales flatus, sat raro exemplo, urethrae vias multoties legissent; quod idem mihi Sacerdos ille, cuius historiam enarravi, sibi saepius contigisse, retulerat. In Musices Magistri relato exemplo, carcinoma erat, cuius ichor vesicam corroserat; & in praedicto infelici Sacerdote, ab usu adstringentium remediorum durante dysenteria perpessa, inflammatio intestini recti nata est, unde eiusdem concretio cum poste-

(*a*) In annotat. ad c. 4. *Beniverii*.

riori vesicae urinalis pariete, atque utriusque visceris abscessus insanabilis, producta fuerunt. Sic nunc foeces ex intestino recto in vesicam delabentes, atque cum lotio commixtae, per urethram excernebantur; nunc eaedem, vesicae ostium obturantes, urinam ad ipsum intestinum depluere cogebant; nunc vero, ubi adeo in vesicae cavo foeces accumulabantur, ut & ipsa ureterum ostia, per quae lotium ex renibus in vesicam defertur, obstruerent, urinae in ureteribus stagnationem, collectionem praeternaturalem usque ad ipsam renis utriusque pelvim producebant: unde dilatati in formam intestini tenuis ureteres, urinam tamdiu continebant, donec, soluta denuo materia foecali in vesica haerente, haec eadem aut per urethram excerneretur, aut naturales vias tandem relegeret.

Neque mirum videbitur, lethalem tandem haemorrhagiam intestinalem in hoc misero aegroto fuisse excitatam: ut cuius vasa hemorrhoidalia continuo afluentis urinae balneo acerrimo, & praeternaturaliter dilatari successive debuerunt, & tandem dilacerari, atque in tabem purulentam corrodi.

Ast vero diutius, quam, ne patientia vestra abuterer, in his rebus versatus sum PATRES *Sapientissimi* & AUDITORES *Ho-*

noratiſſimi ! Ad vos igitur nunc me converto praeſtantiſſimi DOCTORES, utque ſudore veſtro comparatos honores tandem veſtros eſſe ſentiatis atque meis ex manibus publice conceſſos noſcatis, Vos coram adpello. *Togam* hanc induite! — ſed, cum illa, morum quoque, ſine qua Medicus nudiſſime in ipſa toga incederet, integritatem. — *Pileo* caput veſtrum ornate & in ſalvandis mortalibus coronam tandem mereamini civicam! — *Epomide* hac cingite humeros & inter Medicinae Doctores cum eximiis eorundem privilegiis incedite! ne vero, tot *crucigerorum* more, honoris humanitatiſque ſignum in humeris, furorem aurique ſacram famem in ſinu fovete! — En *librum*! in hoc inventa hominum, & ſaeculorum experientias conſulite; ſed in magno *naturae libro* veritatem legitote & per proprios, non alienos ſemper oculos obiecta tueri ſtudete. — *Annulo* digitum circumdate, & hac ipſa manu pauperem ſuccurrite, cives ſervate, Reipublicae vos nuptos ſentite! Ite amici, ite memores Academiae noſtrae & dignitatis, quam in vos collocavit, memoreſque mei, qui fraterno utrumque ex vobis animo amplector, fauſtaque omnia vobis apprecor; Valete!

Vitae rationem hisce addendi occasio nascitur Ornatissimis Viris Neodoctoribus, quos ipsos hic loquentes adducam.

OTTO FRIDERICUS SIEMERLING.

Natus sum Neobrandeburgi in Ducatu Strelitzo Megapolitano anno huius saeculi 59. Patrem veneror Christianum *Siemerling* M. D. Principisque Serenissimae Strelitzo Megapolitanae Archiatrum, & Aulae Consiliarium, cuius vitam longam ac beatam summum Numen esse iubeat, matrem vero Catharinam *Boedecker*, quam mors praematura mihi vix infantiam egresso eripuit. Amantissimus Pater [cuius erga me benevolentiae forsan saeculum nostrum vix exemplum habet] optime gnarus, quanta sit necessitas Studii litterarum humaniorum, tradidit me prima iam iuventute sub Auspiciis virorum optime meritorum *Dankerti*, *Bodini* & *Walteri*; ad studium postea Medicinae progressum, me, ut practice addiscerem Materiam Medicam, Pharmaciam, Chimiam ac Botanicam, amico suo Matthio *Bracht* Pharmacopolae Rostochiensi, exper-

tissimo Chimico, quam maxime commendavit. Adii igitur Rostochiam anno aetatis meae decimo octavo, tamque arcta huic viro iunctus fui amicitia, ut difficillime potuerim post duos in eius domo peractos annos a carissimi amici sinu divelli. Adii tunc inclytam Goettingam, ibique studio Philosophiae, Medicinae ac Chirurgiae indefessus incubui, quibus in studiis sequentes veneror Praeceptores: Ottonem *Beckmannum* in Logicis, *Lichtenbergum* in Physicis, in Mathesi pura *Meisterum*, *Kaestnerum* in Mathesi applicata, *Schloetzerum* in Historia universali. Quod vero ad Medicinam spectat, non minus celebrium adivi Praeceptorum Praelectiones: Ill. *Murray* eximiae eruditionis viri [cuius singularis erga me benevolentia optatissimam semper in animo meo excitabit recordationem] de Materia Medica, de re Herbaria, de morbis Infantum, de Venenis, de Vermibus, ac Collegium examinatorio disputatorium; ill. *Baldingeri*, Therapiae generalis; Ill. *Richteri* de utraque parte Therapiae specialis, de morbis Ossium & Oculorum, de Chirurgia tum Medica, tum Manuali, ac de Praeceptis Dieteticis, illumque per annum ad lectos aegrotorum in Nosocomio academico sequutus sum. Clar. *Wrisbergii* Anatomiae, Physiologiae,

Artis Obstetriciae, Medicinae Legalis, ac Psychologiae Medicae; eius quoque sub Auspiciis Cadavera secui, & in Nosocomio obstetricio per annum parturientibus auxilium praestiti; Cel. *Gmelinii* Chemiae ac Mineralogiae; Clar. *Blumenbachii* Zoologiae, Osteologiae, Historiae naturalis & Historiae Medicinae litterariae; Cel. *Strohmeyeri* Pathologiae.

Tribus hisce in Studiis peractis annis, & bene memor, quanta sit iuveni facilitas in verba Magistri iurare, si unum solummodo habuerit Praeceptorem, dilectam dereliqui Georgiam & in Societate amantissimi *Werne* M. D. Vindobonam accessi, viam vero talem elegimus ut cupiditati nostrae Clar. *Frank* tunc temporis adhuc munere Archiatri Spirensis fungentem, cognoscendi satisfaceremus; recepit nos, ignotos plane homines Clar. Vir tanta benevolentia, ac si quam maxime illi commendati fuissemus; ita ut maximum in me exortum sit desiderium illius istructionibus frui. Tandem *Vindobonam* perveniens, statim incoepi ill. *Stolle* omni mane, tam ad lectos 72. aegrotorum Nosocomii SS. Trinitatis, quam ad 12. illos in Clinica Schola, sequi, nec minus sedulo adfui Praelectionibus eius Therapeuticis, tum Anatomicis Cl. *Leber*, de morbis Oculorum Cel. *Bardt*. Semper

vero gratissimo animo recordor amicitiae Cl. *Iacquinii*, cui a *Murrayo* commendatus fui & illum in Botanices Praeceptorem habuisse quam maxime gaudeo. Illustr. quoque *Quarinus* peropportunam mihi adeundi ill. viros *Brambilla* & v. *Mertens* occasionem praebuit. Dimidio demum anno tali modo *Vindobonae* peracto, *Argentoratensium*, ob egregium institutum Obstetricium & Anatomicum, celeberrimam Universitatem petii, ibique hiemem maximo emolumento transegi. Praelectionibus illustr. *Roedereri* de arte Obstetricia sedulo interfui, & in Nosocomio Obstetricio multis parturientibus auxilium praestiti: ob numerum quoque parturientium occasio mihi fuit quamplurimis assistendi partubus difficilibus. Maxima quoque voluptate cursum Anatomiae Clar. *Lobsteinii* audivi, Cadavera secui, & illius manuductione omnes Chirurgicas operationes in Cadaveribus institui. In Physicis Experimentis porro Cl. *Ehrmannum* pro Praeceptore habui, denique omni mane Nosocomia tam civium, quam Militum adii. Mense vero Martii, una cum amicissimo *Hebenstreit*, Magni *Hebenstreit* dignissimo filio, qui nunc munere Professoris *Lipsiae* fungitur, Parisios Lutetiorum petii. Sedulo hic adfui visitationibus tam Medicis, quam Chirurgicis in No-

nocomiis ita dictis *Hôtel-Dieu*, & la *Charité*. Cursui Chirurgiae Ill. *Default* & Praelectionibus publicis Cl. virorum *Ferrand* & *la Sue*, ut & Chemiae Cel. *Furcroy* maximo emolumento interfui. Mense quoque Maii in Hôtel-Dieu triginta tribus Lithotomiis, quorum quam plurima quotannis hoc in mense ibi instituuntur, adfui. Amici demum Cl. Profess. *Broussonet* opera plurium huius urbis eruditorum mihi cognitionem praestitit. Post dimidium annum tandem ab immensa hac urbe ad plurimas *Batavorum* Universitates profectus sum, *Leidaeque* praesertim Cl. *Sandifort* & *van Royen* amicitiam nactus sum. *Amstelodami* per mensem integrum commorans; quam plurima testimonia benevolentiae praecipuorum huius urbis eruditorum accepi, inter quos praecipue mihi nominandus venit amantissimus *Burmannus* praxeos Professor & primus huius urbis Medicus. Demum ab *Erasmi* urbe profectus, post traiectum maris 16. horarum, dilectissimam Angliam [terram sine pari] attigi. Autumno vero iam nimis profecto hoc in anno non ultra 14. dies *Londini* commoratus sum, moxque *Edinburghum* me contuli. Hic vero si quis meam de *Gottingae* & *Edinburghi* Universitatibus, totius Europae praecipuis [quibus nunc aemulam

Papiam fateor] ſententiam peteret, haererem ſane in iudicando, quarum alterutra antecellat. In vanum ſtuderem ſatisfactionem exprimendi quam ex Praelectionibus Clar. *Black*, *Culleniique* hauſi, ita ut deperditionem unius praelectionis Cl. *Blackii* propter morbum graviſſimum amiciſſimi *van Meurs* Medici Batavi, per totam vitam dolebo. Idem quoque valet de Praelectionibus Ill. *Gregory* & *Home*, illorumque inſtructionibus Clinicis ad lectos aegrotorum in Noſocomio *Edinburgenſi*, quod omnibus mihi notis palmam abripit. Clinicis vero ſedulo quoque adfui viſitationibus aegrotantium Clar. *Hope* & *Culleni* in altera parte Noſocomii. Clar. demum *Duncan* pro Praeceptore habui in Therapia ſpeciali & in expoſitione caſuum Medicorum [Collegii Caſualis] illum quoque ac egregium practicum admirandi occaſio mihi fuit in Inſtituto quodam pro Pauperibus ſub nomine *Diſpenſary*. Decimo octavo Decembris anni 1784. Societatis Regiae Medicae a Cl. *Emmet* M. D. tunc temporis Praeſide, praeſentatus, unanimo ſuffragio Socius ab Eadem electus fui. Nunquam etiam immemor ero ſignorum verae amicitiae *Culleni* & *Blackii*, quam & publice mihi teſtati ſunt. Nec nimium foret, ſi hic inte-

grae *Scottorum* nationi gratias redderem, quae nempe reliquas omnes post se habet Nationes respectu humanitatis ac benevolentiae, qua exipit exteros. Ultimo mihi nominandus est amicus sincerissimus Clar. *Schwediaver* M. D. cui gratitudinem meam testificandi verba non habeo. Suis denique, hieme praeterlapsa, multorumque aliorum litteris munitus, *Londinum* petii; Iter vero sic institui ut cum anno praeterito orientalem Angliae, nunc occidentalem partem percurrerem. Londino redditus, maximo fuere mihi emolumento supra memoratae Epistolae. Respectu vero Praxeos praecipue colui Cl. *G. Fordyce*, *Foart*, *Simmons*, *Lettsom*, & *Osborn*. Quorum primus mihi distinctae amicitiae signa dedit, illum quoque ad lectos aegrotorum in Nosocomio St. Thomae sequutus sum, & Praelectionibus eius practicis sedulo interfui. Nec minor fuit erga me amicitia Cel. F. *Simmons*, qui me ad praxim suam privatam admisit, Postremis etiam ante discessum meum diebus Cl. *Petri Camperi*, qui ante paucos dies *Londinum* advenerat cognitionem & favorem mihi conciliavit. Ex ore porro Cl. *Osbornii* solidissima de arte Obstetricia [triginta annorum praxeos amplissimae resultatum] praecepta hausi, eique ob favorem singularem adstiti sub extractione in-

fantis, ubi Diameter transversalis pelvis vix pollicis cum tribus quartis magnitudinem habebat. In Nosocomio quoque obstetricio sub illius Auspiciis pluribus parturientibus auxilium praestiti. Magnopere quoque gaudeo quam plurimis operationibus Chirurgicis Ill. *Pott*, caeterorumque celeberrimorum Chirurgorum adfuisse & gratissima mihi semper erit recordatio benevolentiae Cl. Virorum *Cruickshanckii*, *Lettsomi*, *Simsii*, *ac Birchii*. Demum *Londinum*, quod plus mihi satisfecerat ac quaque alia urbs, post sex ibi peractos Menses dereliqui & redux *Parisiis*, de novo per Mensem fere integrum ibi commoratus sum, tunc vero iter per *Lyon*, *Avignon*, *Nismes*, *Montpellier*, *Marseille Antibe*, *Genova*, instituens, *Papiam* petii. *Monspelii* cum pluribus doctis viris amicitiam contraxi, gratissimo vero animo singularis Cl. *Fouquetii* humanitatis ac benevolentiae recordor. Tandem vero die septima Ianuarii h. a. *Papiam* attigi ubi demum tam diu optata voluptate gavisus sum, Praecepta Practica consumatae experientiae viri celeberrimi *Frankii* hauriendi, maxima quoque voluptate percepi egregium eius iudicium practicum cum firma sed rara coniunctum determinatione. Gratias vero Illustr. Viro pro benevolentia & amicitia sua redden-

di verba mihi desunt, semperque gloriabor, illum pro Promotore habuisse. Quarto nunc fere Mense hac in Alma peracto, ubi adhuc maximo adfui gaudio Praelectionibus Anatomicis ill. *Scarpa* Experimentis Physicis ill. *Volta*, uti & Chimicis amantissimi & ill. *Scopoli*, quorum egregiorum Virorum benevolentiae semper gratissimo recordabor animo nec unquam immemor ero singularis humanitatis ill. virorum *Reziae*, *Ramponi*, *Nessi*, & *Carminati*.

Instat nunc tempus, ut, post breve, per reliquas Italiae urbes, ad quod nunc me accingam iter, postque tot annorum absentiam, in brachia amantissimi & dilectissimi PATRIS redeam, atque pro tanta ab ipso mihi concessa educatione litteraria, aeternas, quas possum, gratias persolvam.

PAULUS DE BETTA

Ex Brentonico, Tirolensis, in Iurisdictione Excellentissimi Comitis de *Castro Barcho Visconti*, degens, natus die 15. Ianuarii 1753. ex Nobili Domino I. U. D. *Iosepho Gabrieli de Betta*, & ex Nobili Domina *Valentina* filia qd. Nobilis I. U. D. *Alberti Balista* studiis se addixit, primaque erudimenta usque ad Logicam in propria patria hausit; deinde Veronam profectus, Logicam, Physicamque ex Reverendo Patre *Antonio Guerrerio* Ord. Sancti Dominici habuit; posteaque ad Caes. Leopol. Universitat. *Oenipontanam* se contulit, ibique per tres integros annos & mensem Medicinae operam navavit. Physiologiam, Materiam Medicam, Chimiam, & Clinicam Praxim a Professore *Ioan. Michaeli de Menghin* recepit: Pathologiam, & Praxim Medicam a Professore *Carolo Gerstnero*. Anatomiam a Professore Francisco Gasparo *Egloff de Stadthoff*. Hoc absoluto curriculo, Veronam iterum rediit, ac per annum publicis artis Obstetriciae lectionibus, ab Domino Doctore *Andrea Avelino Gaspari* habitis, interfuit. Praxim per biennium partim in Publico Nosocomio Mili-